

Valsts policijas jaunākā inspektora profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – atbilstoši kodam.
2. Profesijas kodi:
KĀRTĪBNIEKS (iekšlietu jomā) – profesijas kods "3355 35",
Valsts policijas jaunākais INSPEKTORS – profesijas kods "3355 40"
(turpmāk kopā – Valsts policijas jaunākais inspektors).

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– Valsts policijas jaunākais inspektors veic darbu sabiedriskās kārtības un personu drošības nodrošināšanā, likumpārkāpumu prevencijā, kā arī bezvēsts pazudušu un personu, kuras izdarījušas likumpārkāpumus, meklēšanā; veic aizturēto, apcietināto un notiesāto konvojēšanu un apsardzi; veic pasākumus likumpārkāpēju aizturēšanā, dokumentē likumpārkāpumus; sniedz personām pirmo palīdzību, uzrauga un kontrolē ceļu un ūdens satiksmes drošību, apsargā personas un objektus.
Valsts policijas jaunākais inspektors pilda dienesta pienākumus Valsts policijas struktūrvienībās.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja uzturēt drošību un kārtību sabiedriskās vietās, t.sk. ārkārtas situācijās, stihisku nelaimju un masu nekārtību laikā, rīkojoties lielas psiholoģiskās slodzes un stresa apstākļos.
2. Spēja novērst un atklāt noziedzīgus nodarījumus un citus likumpārkāpumus, taktiski novērtējot situāciju un nepieciešamības gadījumā operatīvi un precīzi pielietojot paš aizsardzības paņēmienus un līdzekļus.

3. Spēja aizturēt likumpārkāpējus.

4. Spēja apsargāt aizturētās, apcietinātās un notiesātās personas īslaicīgās aizturēšanas vietās, ilgstoši atrodoties slēgtā vidē un komunicējot ar psihiski nestabilām, agresīvi, depresīvi, negatīvi noskaņotām personām.

5. Spēja atrast meklēšanā izsludinātas personas un priekšmetus.

6. Spēja konvojēt un apsargāt aizturētās, apcietinātās un notiesātās personas, t.sk. uz mūžu notiesātās personas.

7. Spēja pārmeklēt aizturētās, apcietinātās, notiesātās personas, izņemt neatļautus priekšmetus un novērst veselībai un dzīvībai apdraudošas situācijas.

8. Spēja strādāt komandā un uz klausīt objektīvu kritiku.

9. Spēja orientēties normatīvajos aktos iekšlietu jomā un pielietot tos atbilstoši konkrētajai situācijai.

10. Spēja atbilstoši nepieciešamības novērtējumam sniegt pirmo palīdzību, kā arī sniegt palīdzību personām, kuras cietušas likumpārkāpumu rezultātā, nelaiemes gadījumos vai atrodas bezpalīdzības stāvoklī.

11. Spēja kontrolēt ceļu un ūdens satiksmi.

12. Spēja sazināties valsts valodā un vismaz vienā svešvalodā.

13. Spēja rīkoties godīgi, uzņemties personīgu atbildību par savu rīcību, darba rezultātiem, racionālu darba laika un resursu izmantošanu un ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus.

14. Spēja pastāvīgi pilnveidot savas profesionālās prasmes, zināšanas un fizisko sagatavotību atbilstoši darba devēja norādījumiem.

15. Spēja apsargāt objektus un personas, nodrošinot sabiedrisko kārtību to tuvumā un caurlaižu režīmu objektos.

16. Spēja lietot informācijas tehnoloģijas savas darbības veikšanai.

17. Spēja ievērot darba aizsardzības un ugunsdrošības normatīvo aktu prasības.

18. Spēja ievērot dienesta gaitu regulējošo normatīvo aktu prasības.

19. Spēja ievērot vides aizsardzības normatīvo aktu prasības.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Patrulēt sabiedriskās vietās, nodrošinot kārtību un drošību.
2. Pieņemt taktiski atbilstošu lēmumu psiholoģiskās slodzes un stresa apstākļos.
3. Rīkoties un izvēlēties atbilstošu taktiku konfliktsituācijās.
4. Nepieļaut likumpārkāpumus, ar savu klātbūtni demonstrējot tiesību normu ievērošanas kontroli.
5. Identificēt, apskatīt un izņemt pēdas un citus lietiskos pierādījumus.
6. Komunicēt un iegūt nepieciešamo informāciju bezvēsts pazudušu personu un personu, kuras izdarījušas likumpārkāpumus, meklēšanā.
7. Meklēt bezvēsts pazudušas un likumpārkāpumus izdarījušas personas, līķus, narkotiskās vielas un sprāgstvielas, t.sk. izmantojot dienesta suņus.
8. Konvojēt un apsargāt aizturētās, apcietinātās un notiesātās personas.
9. Pielietot fizisku spēku, speciālos cīņas paņēmienus.
10. Pielietot speciālos līdzekļus (ķīmiskās vielas, priekšmetus vai mehānismus).
11. Atvairīt uzbrukumus, pielietojot aizsardzības taktiskos paņēmienus.
12. Izmantot un pielietot šaujameroci, lai dotu trauksmes signālu, izsauktu palīdzību vai veiktu mērķtiecīgu šāvienu.
13. Pārmeklēt aizturētās, apcietinātās un notiesātās personas, izņemot veselību un dzīvību apdraudošus priekšmetus.
14. Komunicēt ar psihiski nestabilām personām, agresīvi, depresīvi, negatīvi noskaņotām personām.

15. Atrast piemērojamo tiesību normu, piemērot (t.sk. iztulkojot) un noformēt dienesta un administratīvās lietvedības dokumentus.

16. Kontrolēt ceļu un ūdens satiksmi.

17. Regulēt transportlīdzekļu un gājēju kustību, t.sk. izmantojot roku žestus un svilpes signālus.

18. Pārvaldīt valsts valodu.

19. Pārvaldīt vismaz vienu svešvalodu profesionālās saziņas līmenī.

20. Patstāvīgi pilnveidot savas zināšanas, profesionālās iemaņas, fizisko un profesionālo sagatavotību.

21. Sniegt pirmo palīdzību.

22. Ievērot dienesta attiecības un subordināciju.

23. Vadīt B kategorijas transportlīdzekli.

24. Adekvāti reaģēt paaugstināta stresa un bīstamības apstākļos.

25. Strādāt ar informācijas sistēmām un datubāzēm.

26. Apsargāt valsts objektus un diplomātiskās pārstāvniecības.

27. Pārbaudīt caurlaides, kontrolējot ienākošās personas apsargājamās objektos.

28. Novērtēt dzīvību un veselību apdraudošas situācijas un atbilstoši rīkoties.

29. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.

30. Ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības normatīvo aktu prasības.

31. Ievērot vides aizsardzības normatīvo aktu prasības.

32. Ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

- 1.1. policijas sadarbība Eiropas Savienībā;
- 1.2. tiesību aizsardzības iestāžu sistēma un funkcijas.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. krimināltiesības;
- 2.2. kriminālprocesa tiesības (kriminālprocesa uzsākšanas iemesli un pamats, kriminālprocesā iesaistītās personas, sākotnējās izmeklēšanas darbības notikuma vietā);
- 2.3. saskarsmes psiholoģija;
- 2.4. valsts un tiesību teorijas pamati;
- 2.5. profesionālie termini valsts valodā un vienā svešvalodā.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. kriminālistikas pamati (lietisko pierādījumu konstatēšana, saglabāšana un nozieguma pēdu fiksēšana (kriminālistiskā fotografēšana, audio un video ierakstu veikšana u.c.), izņemšana; vārdiskā portreta sastādīšana);
- 3.2. vispārējā fiziskā sagatavotība;
- 3.3. likumpārkāpēju aizturēšanas paņēmieni;
- 3.4. uzbrukuma atvairīšanas un aizsardzības taktiskie paņēmieni;
- 3.5. profesionālās darbības taktika, metodes un paņēmieni, tajā skaitā paaugstināta stresa un bīstamības apstākļos;
- 3.6. šaujamieroču un speciālo līdzekļu pielietošana, uzbūve un darbības principi;
- 3.7. policijas darbības ārkārtas situācijās;
- 3.8. sakaru un tehniskie līdzekļi, to darbības principi un lietošanas noteikumi;
- 3.9. B kategorijas transportlīdzekļa vadīšana;
- 3.10. konvoja, apsardzes un patruļdienesta darba organizācija;
- 3.11. satiksmes uzraudzības darba organizācija, ceļu un ūdens satiksmes kontrole;
- 3.12. administratīvo pārkāpumu materiālās un procesuālās tiesību normas (lietvedība administratīvo pārkāpumu lietās);
- 3.13. civiltiesības;
- 3.14. policijas tiesības, tajā skaitā profesionālo darbību reglamentējošie iekšējie normatīvie akti;
- 3.15. informācijas sistēmas un datubāzes;

- 3.16. profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipi;
- 3.17. valsts valoda;
- 3.18. viena svešvaloda profesionālās saziņas līmenī;
- 3.19. vispārējā dokumentu pārvaldība;
- 3.20. ierindas mācība;
- 3.21. loģika;
- 3.22. darba aizsardzība;
- 3.23. pirmās palīdzības sniegšana;
- 3.24. vides aizsardzība.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Sargāt sabiedrisko drošību un kārtību.	1.1. uzturēt drošību un kārtību sabiedriskās vietās un masu pasākumos; 1.2. novērst likumpārkāpumus; 1.3. veikt patrulēšanu sabiedriskās vietās; 1.4. sniegt pirmo palīdzību, kā arī sniegt palīdzību personām, kuras cietušas likumpārkāpumu rezultātā, nelaimes gadījumos vai atrodas bezpalīdzības stāvoklī; 1.5. sniegt personām cita veida palīdzību un informāciju.
2. Sargāt personas un to likumiskās intereses no prettiesiskiem apdraudējumiem.	2.1. novērst un atklāt noziedzīgus nodarījumus un citus likumpārkāpumus; 2.2. apsargāt objektus un personas; 2.3. veikt pasākumus mantu, dokumentu, vērtspapīru un cita veida īpašuma saglabāšanai.
3. Veikt pasākumus likumpārkāpēju saukšanai pie atbildības.	3.1. operatīvi reaģēt uz notikušiem vai notiekošiem noziedzīgiem nodarījumiem, administratīvajiem un citiem tiesību pārkāpumiem; 3.2. meklēt personas, kas izdarījušas noziedzīgus nodarījumus un administratīvos pārkāpumus, kā arī personas, kuras slēpjas no izmeklēšanas un tiesas, izvairās no kriminālsoda izciešanas vai ir bezvēsts prombūtnē; 3.3. aizturēt, pārbaudīt un nogādāt likumpārkāpējus policijas iestādē;

	<p>3.4. veikt personu datu pārbaudi;</p> <p>3.5. apsargāt un konvojēt aizturētās un apcietinātās personas;</p> <p>3.6. izpildīt kompetento amatpersonu (izmeklētāju, prokuroru, tiesnešu) lēmumus par personas piespiedu atvešanu;</p> <p>3.7. izpildīt tiesu lēmumus par apcietinājumu.</p>
4. Dokumentēt likumpārkāpumus.	<p>4.1. sagatavot, aizpildīt dokumentus atbilstoši lietvedības un normatīvo aktu prasībām;</p> <p>4.2. savas kompetences ietvaros veikt darbības administratīvo pārkāpumu lietu lietvedībā.</p>
5. Uzraudzīt un kontrolēt ceļu satiksmes drošību.	<p>5.1. regulēt ceļu satiksmi;</p> <p>5.2. veikt preventīvos pasākumus ceļu satiksmes drošības un uzraudzības jomā;</p> <p>5.3. kontrolēt transportlīdzekļu un gājēju kustību;</p> <p>5.4. reģistrēt un dokumentēt ceļu satiksmes negadījumus;</p> <p>5.5. pavadīt un eskortēt satiksmes līdzekļus;</p> <p>5.6. aizturēt un pārbaudīt satiksmes līdzekļus un personas sakarā ar ceļu satiksmes likumpārkāpumiem.</p>
6. Uzraudzīt un kontrolēt ūdens satiksmes drošību.	<p>6.1. uzraudzīt (kontrolēt) ūdens satiksmi;</p> <p>6.2. veikt preventīvos pasākumus ūdens satiksmes drošības jomā;</p> <p>6.3. aizturēt un pārbaudīt peldlīdzekļus un personas sakarā ar ūdens satiksmes noteikumu pārkāpumiem.</p>
7. Veikt aizturēto, apcietināto un notiesāto konvojēšanu un apsardzi	<p>7.1. pildīt konvojēšanas pienākumus;</p> <p>7.2. veikt kamerās ievietoto personu uzraudzību;</p> <p>7.3. veikt uz mūžu notiesāto un ar infekcijas slimībām slimo personu apsardzi;</p> <p>7.4. nodrošināt sabiedrisko kārtību tiesas sēžu laikā;</p> <p>7.5. veikt aizturēto, apcietināto, notiesāto personu pārmeklēšanu.</p>
8. Sadarboties ar juridiskajām un fiziskajām personām.	<p>8.1. sadarboties ar tiesībaizsardzības un citām valsts un pašvaldību iestādēm (institūcijām), uzņēmumiem un organizācijām, sabiedrību;</p> <p>8.2. atbilstoši kompetencei sniegt palīdzību</p>

	personām, iestādēm, komersantiem un organizācijām to tiesību aizsardzībā, ar likumu noteikto pienākumu īstenošanā un likumīgajā darbībā.
--	--

Valsts policijas jaunākā inspektora profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- Evija Pole – Valsts policija, Personāla pārvaldes priekšnieka vietniece, Personāla uzskaites un lietvedības biroja priekšniece;
- Gunta Gregersone – Valsts policija, Personāla pārvaldes Personāla profesionālās pilnveides koordinācijas nodaļas priekšniece;
- Dina Tarāne – Valsts policijas koledža, direktora vietniece;
- Māris Riekstiņš – Valsts policijas koledža, direktora vietnieks;
- Elita Slišāne – Valsts policija, Galvenās kārtības policijas pārvaldes Koordinācijas un kontroles pārvaldes Dienestu koordinācijas biroja vecākā inspektore;
- Agnese Omika – Valsts policija, Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Kriminālpolicijas attīstības biroja Analīzes un kontroles nodaļas vecākā inspektore;
- Anžela Baumanē – Valsts policija, Galvenās administratīvās pārvaldes Sadarbības un attīstības biroja Plānošanas un kontroles nodaļas vecākā inspektore;
- Silvija Ivbule – Valsts policija, Personāla pārvaldes Personāla profesionālās pilnveides koordinācijas nodaļas vecākā inspektore.

Valsts policijas jaunākā inspektora profesijas standarta eksperti:

- Ilze Pētersone-Godmane – Latvijas Republikas Iekšlietu ministrija, valsts sekretāre;
- Armands Augustāns – Latvijas Iekšlietu darbinieku arodbiedrība, valdes priekšsēdētājs;
- Agris Sūna – Latvijas Apvienotā policistu arodbiedrība, prezidents.